

ISPITIVANJE POLICIJSKE PERCEPCIJE UTJECAJA EPIDEMIJE COVID-19 NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE I POLICIJSKI POSAO

Centar za mentalno zdravlje Visoke policijske škole je uz suglasnost Ravnateljstva policije i Kabineta ministra proveo istraživanje s ciljem ispitivanja policijske percepcije utjecaja epidemije COVID-19 na policijske službenike i policijski posao.

Istraživanje je provedeno u razdoblju od 5.6.2020. do 19.6.2020 na uzorku od N=693 hrvatskih policijskih službenika. U svrhu istraživanja kreiran je upitnik koji se sastojao od 9 sociodemografskih pitanja, 4 pitanja otvorenog tipa te 59 pitanja na koje su sudionici odgovarali pomoću skale od 5 stupnjeva (na jednom dijelu pitanja stupnjevi su označavali 1= mnogo manje nego prije, 5= mnogo više nego prije; na drugom 1= uopće se ne slažem, 5= u potpunosti se slažem). Čestice upitnika napisane su u prošlom vremenu, odnosno sudionici su davali odgovore u odnosu na najkritičniji period epidemije COVID-19 u RH (vrijeme najstrožih restriktivnih mjera Stožera civilne zaštite). Sudionici sa zagrebačkog područja odgovarali su na dodatnih 5 pitanja kojima se ispitivala razina teškoća i stresa prouzročenih nedavnim potresima u Zagrebu u usporedbi s teškoćama i stresom prouzročenim epidemijom. Istraživanju je prethodilo preliminarno istraživanje (N=44) provedeno u svrhu prilagodbe upitnika potrebama ciljane populacije. Važno je naglasiti da su se metrijske karakteristike upitnika, odnosno faktorska struktura te pouzdanost čestica i subskala, pokazale zadovoljavajućima te da se ovaj upitnik pokazao metodološki dobrom mjerom ispitivanog konstrukta.

Budući da su policijski službenici, u znanstveno istraživačkom pogledu, bili vrlo vrijedan i koristan izvor informacija glede različitih događanja unutar društva, policijskog sustava kao i vlastitog doživljaja cjelokupne situacije, upitnik je podijeljen u 5 subskala kojima se ispitivalo nekoliko različitih područja odnosno njihova percepcija o - ponašanju građana; funkcioniranju policijskog sustava; njihovim svakodnevnim navikama; mentalnom zdravlju te percepcija budućnosti u odnosu na najkritičniji period epidemije COVID-19 u RH.

Od 693 sudionika, 77% je bilo muškog, a 23 ženskog spola, prosječne dobi od 43 godine (SD=9.0). Detaljni socio-demografski prikazani su u Tablici 1.

Tablica 1. Socio-demografski podaci

N	693			
dob	M	SD		
	43.2	9.0		
spol	M (%)	Ž (%)		
	76.8	23.2		
bračni status	neoženjen/neudana (%)	oženjen/udana (%)	razveden/razvedena (%)	
	14.3	77.5	8.1	
br. djece	M	SD		
	1.5	1.0		
obrazovanje	SSS (%)	VŠS (%)	VSS (%)	
	54.5	15.8	29.7	
staž	M	SD		
	20.1	9.0		
ustr. jedinica	postaja (%)	uprava (%)	sjedište (%)	civilna zaštita (%)
	67.4	22.1	8.0	2.5

M= prosječna vrijednost
SD= standardna devijacija

Rezultati koji se odnose na policijsku percepciju funkcioniranja sustava u najkritičnijem periodu epidemije u RH prikazani su u Tablici 2.

Tablica 2. Policijska percepcija funkcioniranja sustava u najkritičnijem periodu epidemije u RH

	mного manje nego prije (%)	manje nego prije (%)	jednako kao prije (%)	više nego prije (%)	mного više nego prije (%)
1. Zbog epidemije opseg mog posla bio je	10.3	22.7	19.9	24.2	22.7
2. Obavljanje mog svakodnevnog posla bilo je teško zbog epidemije	4.3	8.3	24.8	35.5	27.2
3. Dobro sam se snalazio u obavljanju svakodnevnih aktivnosti u vrijeme epidemije	2.5	4.9	58.2	20.5	13.9
4. Bio sam opremljen/na sukladno nastalim promjenama	10.5	17.9	29.2	31.0	11.4
5. Reorganizacija posla zbog epidemije utjecala je na obavljanje mog posla	3.5	6.2	42.5	27.8	19.9
6. Zbog epidemije su policajci bili međusobno solidarni	3.1	3.4	35.6	33.8	24.1
7. U vrijeme epidemije policajci su bili vidljivi na cesti	2.8	6.5	20.8	32.1	37.8
8. Zbog epidemije policajci su bili zabrinuti za svoje zdravlje	1.0	1.6	10.9	36.8	49.6
9. Policajci su izbjegavali određena postupanja zbog straha za svoje zdravlje	9.0	9.0	45.8	20.1	16.1
10. Strpljivo sam postupao prema građanima u vrijeme epidemije	0.9	1.9	39.4	31.5	26.3
11. Slučajevi obiteljskog nasilja u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	10.3	16.5	43.7	20.1	9.3
12. Slučajevi imovinskog kriminala u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	22.3	38.0	31.9	5.8	2.1
13. Slučajevi cyber kriminala u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	8.0	18.6	51.4	15.8	6.2
14. Slučajevi organiziranog kriminala u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	13.7	28.4	47.1	7.7	3.1
15. Slučajevi prekršaja protiv javnog reda i mira u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	28.4	40.6	23.6	5.6	1.8
16. Slučajevi nezakonitih migracija u vrijeme epidemije po učestalosti bili su (dojam)	35.7	38.0	19.5	3.5	3.2
	uopće se ne slažem (%)	ne slažem se (%)	ni ti se slažem ni se ne slažem (%)	slažem se (%)	u potpuno sti se slažem (%)
17. Policija se dobro snašla u nošenju s izazovima u vrijeme epidemije	3.8	5.9	16.2	39.9	34.1
18. Policajci su bili adekvatno opremljeni u vrijeme epidemije	18.0	23.3	24.8	27.5	6.4
19. Reorganizacija policijskog posla bila je potrebna zbog epidemije	2.5	5.0	20.2	42.2	30.0
20. Reorganizacija policijskog posla provedena je kvalitetno	11.2	14.8	32.6	31.9	9.5

Rezultati su pokazali da većina policijskih službenika procjenjuje kako je opseg posla bio veći te da im je njegovo svakodnevno obavljanje bilo teže u usporedbi s vremenom prije epidemije. Također procjenjuju da su bili opremljeniji nego prije te da se policija dobro snašla u nošenju s izazovima u vrijeme epidemije. No, u procjeni opremljenosti koja se odnosi na policajce općenito (čestica br. 18), ne na sudionika ponaosob (čestica br. 4.), nešto veći postotak malo je kritičniji prema pitanju opremljenosti. Glede njihove procjene učestalosti različitih oblika kaznenih djela i prekršaja – za imovinski kriminal, prekršaje protiv javnog reda i mira te nezakonite migracije procjenjuju da su se događale manje u usporedbi s vremenom prije epidemije. Većina policijskih službenika smatra da je reorganizacija policijskog posla zbog epidemije bila potrebna. Kod preostalih pitanja odnosno pojava procjenjuju da su se događale u jednakoj mjeri kao i prije epidemije – poput primjerice snalaženja u svakodnevnom obavljanju posla, razine međusobne solidarnosti policajca i određenih kaznenih djela i prekršaja.

Rezultati koji se odnose na policijsku percepciju ponašanja građana u najkritičnijem periodu epidemije u RH prikazani su u Tablici 3.

Tablica 3. Policijska percepcija ponašanja građana u najkritičnijem periodu epidemije u RH

	mного manje nego prije (%)	manje nego prije (%)	jednako kao prije (%)	više nego prije (%)	mного više nego prije (%)
21. U vrijeme epidemije građani su poštovali policiju i policijske ovlasti	3.0	4.7	33.7	40.0	18.6
22. Zbog epidemije građani su se držali preporuka državnih tijela	1.3	3.4	16.5	55.8	22.9
23. Zbog epidemije građani su bili iziritirani i napeti	0.9	6.5	30.4	39.1	23.0
24. Zbog epidemije građani su bili poplašeni	0.3	1.9	14.8	53.3	29.7
25. Zbog epidemije građani su bili zabrinuti	0.1	1.5	8.6	53.6	36.2
26. U vrijeme epidemije građani su se ponašali pristojno prema policajcima	2.4	3.5	40.3	37.4	16.4
27. Zbog epidemije upiti građana po učestalosti bili su	0.3	4.3	16.1	32.1	47.3
28. Zbog epidemije dojave građana po učestalosti bile su	2.5	17.3	31.9	26.4	21.9

	uopće se ne slažem	ne slažem se	ni se slažem ni se ne slažem	slažem se	u potpun osti se slažem
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
29. Zbog epidemije građani su se pridržavali mjere samoizolacije	3.8	14.0	26.4	47.1	8.6
30. Zbog epidemije građani su se pridržavali uputa Stožera civilne zaštite	1.9	9.3	24.1	53.8	10.9
31. Zbog epidemije građani su negodovali više prema postupanjima policije	9.2	27.6	42.2	14.9	6.1

Rezultati su, u skladu s očekivanjima, pokazali da gotovo za sve ispitivane pojave policijski službenici procjenjuju kako su događale učestalije nego prije. Tako policajci percipiraju da su građani bili iziritirani, napeti, poplašeni, zabrinuti više nego prije kao i da su imali mnogo više upita u usporedbi s vremenom prije epidemije. Također smatraju da su građani zbog epidemije više poštovali policiju i policijske ovlasti te da su se pridržavali mjere samoizolacije i uputa Stožera civilne zaštite. Rezultati su u skladu s drugim istraživanjima, primjerice onog kojeg je proveo Fardin (2020), a koje je pokazalo kako su sudionici njegovog istraživanja također pokazivali značajnu brigu i napetost u vremenu epidemije u njihovoj zemlji.

Rezultati koji se odnose na područje mentalnog zdravlja policijskih službenika u najkritičnijem periodu epidemije u RH prikazani su u Tablici 4.

Tablica 4. Mentalno zdravlje policijskih službenika u najkritičnijem periodu epidemije u RH

	mного manje nego prije	manje nego prije	jednako kao prije	više nego prije	mного više nego prije (%)
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
32. Promjene u poslu u vrijeme epidemije stvarale su mi pritisak	3.5	5.8	39.1	30.6	21.0
33. U vrijeme epidemije bio/bila sam zabrinut/a za sebe i svoje zdravlje	1.9	2.4	30.6	35.7	29.4
34. U vrijeme epidemije bio/bila sam zabrinut/a za zdravlje svojih bližnjih	0.4	1.0	12.7	34.0	51.8
35. Zbog epidemije brinula me ekonomija u RH	3.2	2.1	22.0	36.6	36.0
36. Zbog epidemije brinula me plaća policijskih službenika	2.1	1.8	19.8	31.8	44.6
37. U vrijeme pandemije osjećao/la sam se tjeskobno	6.4	9.0	52.3	20.2	12.1
38. U vrijeme epidemije osjećao/la sam se frustrirano	7.1	9.6	52.1	19.6	11.5
39. U vrijeme epidemije bio/bila sam loše raspoložen/a	7.1	9.3	56.4	18.2	9.0
40. Imao/la sam osjećaj kontrole nad svojim životom u vrijeme epidemije	4.7	16.0	56.9	15.4	7.1
41. Imao/la sam osjećaj kontrole nad svojim poslom u vrijeme epidemije	3.5	13.7	61.6	14.9	6.2
42. Zbog epidemije bio/la sam pod stresom	5.2	5.8	44.9	26.9	17.3
43. Bio/la sam zadovoljan/na svojim poslom u vrijeme epidemije	10.3	16.4	57.2	10.8	5.3
44. Bio/la sam zadovoljan/na svojim životom u vrijeme epidemije	10.5	25.8	50.8	8.7	4.1

Rezultati su, u skladu s očekivanjima, pokazali da su se policajci dobro nosili s izazovima i teškoćama u navedenom razdoblju. Na gotovo svim pitanjima većina sudionika ne percipira značajne promjene u pogledu vlastitog mentalnog zdravlja. Jedino kod čestica koje se odnose na brigu oko svog te zdravlja bližnjih kao i ekonomskih pitanja poput plaće – većina sudionika procjenjuje da su ih brinula više u sporedbi s vremenom prije epidemije. Rezultati drugih istraživanja poput primjerice studije Rajkumara (2020) ukazuju na značajni negativni utjecaj pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje i funkcioniranje sudionika te očekivano nisu u skladu s ovdje navedenim rezultatima. Naime, policijski posao spada u najteže, najstresnije i najzahtjevnije poslove u svijetu (Collins i Gibbs, 2003) tako da ne iznenađuje da se policajci bolje nose s izazovima i teškoćama u ovakvim i sličnim kriznim situacijama odnosno vremenima.

Rezultati koji se odnose na procjenu promjena u svakodnevnim navikama policijskih službenika u najkritičnijem periodu epidemije u RH prikazani su u Tablici 5.

Tablica 5. Svakodnevne navike policijskih službenika u najkritičnijem periodu epidemije u RH

	mного manje nego prije	manje nego prije	jednako kao prije	više nego prije	mного više nego prije
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
45. U vrijeme epidemije kretao/la sam se	39.6	30.0	23.3	4.3	2.8
46. U vrijeme epidemije jeo/la sam	2.8	9.3	71.0	12.0	4.9
47. U vrijeme epidemije konzumirao/la sam alkohol	31.8	14.2	50.7	2.4	1.0
48. U vrijeme epidemije spavao/la sam	5.8	11.2	69.0	10.3	3.7
49. U vrijeme epidemije provodio/la sam vrijeme pred ekranima (TV, mob, računalo...)	1.9	4.3	40.9	36.2	16.7
50. U vrijeme epidemije koristio/la sam internet	0.9	0.9	39.7	37.5	21.0
51. U vrijeme epidemije svoje bližnje vidao/la sam	29.4	27.8	22.5	11.2	9.2
52. Zbog epidemije nedostajali su mi izlazak i druženje	6.2	8.0	36.6	32.1	17.1
53. U vrijeme epidemije kvaliteta odnosa s ukućanima bila je zadovoljavajuća	1.5	2.7	60.3	22.3	13.3
54. Moj privatni život u vrijeme epidemije dobro je funkcionirao	4.1	8.3	60.6	18.3	8.7

Rezultati su pokazali kako većina sudionika procjenjuje da su se jedino mnogo manje kretali te viđali svoje bližnje – u usporedbi s vremenom prije epidemije. Za ostale svakodnevne navike većina policajaca procjenjuje da su se odvijale u jednakoj mjeri kao i prije. Rezultati istraživanja poput primjerice onog od Kuwara i Dwivedija (2020) koje ukazuje na značajne promjene u svakodnevnim navikama građana, kako smo i očekivali - nisu u skladu s ovdje prezentiranim rezultatima. Naime, u periodu u kojem je velika većina građana svoje poslovne obveze bila primorana obavljati od kuće kao i značajno prilagoditi svakodnevne navike, kod policijskih službenika, zbog težine, zahtjevnosti i specifičnosti njihovog posla - očekivano se nisu desile velike promjene u pogledu svakodnevnih obrazaca ponašanja.

Rezultati koji se odnose na policijsku percepciju budućnosti u najkritičnijem periodu epidemije u RH prikazani su u Tablici 6.

Tablica 6. Policijska percepcija budućnosti u najkritičnijem periodu epidemije u RH

	uopće se ne slažem	ne slažem se	ni ti se slažem ni ti se ne slažem	slažem se	u potpun osti se slažem
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
56. Epidemija će promijeniti naše živote	6.0	8.0	26.0	38.7	21.2
57. Epidemija će utjecati na policijski posao	8.5	12.6	33.2	32.5	13.3
58. Epidemija će ostaviti znatne promjene na policijski sustav	14.2	17.1	43.1	17.3	8.3
59. Zbog epidemije policija će biti spremija za eventualne sljedeće epidemije i slične pojave	5.1	9.1	24.3	42.8	18.7

Rezultati su pokazali kako većina policajaca smatra da će epidemija promijeniti naše živote te da će zbog epidemije policija biti spremnija za eventualne sljedeće epidemije i slične pojave.

Dalje, usporedba rezultata dobivenih na uzorku policijskih službenika koji rade u policijskim postajama u odnosu na one koji rade u upravi i sjedištu pokazala je da postoji statistički značajna razlika u procjenama odnosno odgovorima na 19 od ukupno 59 pitanja. Rezultati su prikazani u Tablici 7.

Tablica 7. Usporedba procjena sudionika prema ustrojstvenim jedinicama

	ustrojstvena jedinica	M (raspon vrijednosti 1 – 5)	SD	t test	značajnost
Obavljanje mog svakodnevnog posla bilo je teško zbog epidemije	PP	3,8	1.0	4.0	0.00*
	U, S	3.5	1.0		
Zbog epidemije policajci su bili zabrinuti za svoje zdravlje	PP	4.4	0.8	4.5	0.00*
	U, S	4.1	0.8		
Strpljivo sam postupao prema građanima u vrijeme epidemije	PP	3.9	0.9	3.2	0.00*
	U, S	3.6	0.8		
Slučajeva obiteljskog nasilja u vrijeme epidemije po učestalosti bilo je (dojam)	PP	2.9	1.1	-2.8	0.00*

	U, S	3.1	0.9		
Slučajeva "cyber" kriminala u vrijeme epidemije po učestalosti bilo je (dojam)	PP	2.9	0.9	-2.1	0.03**
	U, S	3.0	0.9		
Zbog epidemije građani su se držali preporuka državnih tijela	PP	3.9	0.8	-2.8	0.00*
	U, S	4.1	0.6		
Zbog epidemije građani su bili iziritirani i napeti	PP	3.8	0.9	1.9	0.05**
	U, S	3.6	0.8		
Zbog epidemije upita građana po učestalosti bilo je	PP	4.3	0.8	4.1	0.00*
	U, S	4.0	0.9		
Promjene u poslu u vrijeme epidemije stvarale su mi pritisak	PP	3.7	0.9	4.2	0.00*
	U, S	3.4	1.0		0.00*
U vrijeme epidemije bio/bila sam zabrinut/a za sebe i svoje zdravlje	PP	3.9	0.9	4.4	0.00*
	U, S	3.7	0.9		0.00*
U vrijeme epidemije bio/bila sam zabrinut/a za zdravlje svojih bližnjih	PP	4.4	0.7	4.8	0.00*
	U, S	4.1	0.8		
Zbog epidemije brinula me plaća policijskih službenika	PP	4.2	0.9	2.2	0.03**
	U, S	4.0	0.9		
Zbog epidemije bio/la sam pod stresom	PP	3.5	1.0	2.7	0.00*
	U, S	3.3	0.9		
Policija se dobro snašla u nošenju s izazovima u vrijeme epidemije	PP	3.9	1.0	-2.4	0.01**
	U, S	4.1	0.9		
Reorganizacija policijskog posla bila je potrebna zbog epidemije	PP	3.8	1.0	-2.4	0.01**
	U, S	4.0	0.8		
Reorganizacija policijskog posla provedena je kvalitetno	PP	3.0	1.1	-4.0	0.00*
	U, S	3.4	1.1		
Zbog epidemije građani su se pridržavali mjere samoizolacije	PP	3.4	0.9	-2.1	0.03**
	U, S	3.5	0.9		
Zbog epidemije građani su se pridržavali uputa Stožera civilne zaštite	PP	3.6	0.9	-2.7	0.00*
	U, S	3.7	0.8		
Zbog epidemije policija će biti spremnija za eventualne sljedeće epidemije i slične pojave	PP	3.5	1.0	-2.1	0.04**
	U, S	3.7	1.0		

M= prosječna vrijednost

SD= standardna devijacija

PP= policijska postaja

U= uprava

S= sjedište

*razina značajnosti, $p < 0.05$

** razina značajnosti, $p < 0.01$

Pokazalo se da policijski službenici koji rade u postajama, u usporedbi s onima koji rade u sjedištu i upravi – iako ne mnogo više, ipak statistički značajno više procjenjuju da im je u najkritičnijem periodu epidemije obavljanje posla bilo teško, da su bili zabrinuti za svoje i zdravlje bližnjih, da ih je brinulo pitanje plaće, da su bili pod stresom i pritiskom te da su građani bili iziritirani, napeti i da su imali više upita unatoč čemu su oni strpljivo postupali prema njima. S druge strane, policijski službenici koji rade u postajama, u usporedbi s onima koji rade u sjedištu i upravi – iako ne mnogo manje, ipak statistički značajno manje procjenjuju pojavnost slučajeva obiteljskog nasilja i cyber kriminala, kao i pridržavanje preporuka državnih tijela od strane građana. Također daju nižu procjenu glede pitanja reorganizacije policijskog posla i spremnosti na buduće slične situacije. Rezultati usporedbe u skladu su s očekivanjima. Primjerice logično je i razumljivo da su najveći pritisak kao i brigu za zdravlje osjećali službenici koji su bili na terenu te da su imali bolji uvid u svakodnevno ponašanje građana kao i da isti iskazuju nešto kritičniji stav prema policijskoj organizaciji zato što su bili najizloženi mogućnosti zaraze.

I konačno, odgovori ispitanika s područja Grada Zagreba (N=450) koji se odnose na usporedbu teškoća i stresa prouzročenih nedavnim potresima u Zagrebu s teškoćama i stresom prouzročenim epidemijom prikazani su u Tablici 8.

Tablica 8. Usporedba teškoća i stresa prouzročenih potresima i epidemijom od strane sudionika sa zagrebačkog područja (N=450)

	izvor teškoća	M (raspon vrijednosti 1 – 5)	SD	t test	značajnost
Stres uzrokovan potresom/epidemijom bio je	P	2.8	1.7	44.6	0.00*
	E	3.3	1.2		
Teškoće uzrokovane potresom/epidemijom bile su	P	2.5	1.4	37.8	0.00*
	E	3.2	1.1		

M= prosječna vrijednost
SD= standardna devijacija
P= potres
E= epidemija
* razina značajnosti, p<0.01

Rezultati su pokazali da policajci s područja Grada Zagreba statistički značajno stresnijom i značajnijom teškoćom procjenjuju epidemiju.

Ovo je prvo istraživanje na temu COVID-19 provedeno na hrvatskim policajcima u RH. Osim navedenog doprinos i prednost istraživanja predstavlja i mogućnost usporedbe rezultata s drugim zemljama. Naime, zbog interesa oko nacrtu i teme istraživanja Centar je kreirani upitnik ustupio na korištenje njemačkoj, norveškoj i estonskoj policiji. Dalje, budućim bi istraživanjem bilo zanimljivo usporediti percepciju odnosno procjenu učestalosti različitih oblika kaznenih djela i prekršaja sudionika ovog istraživanja – sa stvarnim statističkim pokazateljima. Daljnjom analizom dobivenih rezultata ispitat će se i prediktori policijskog zadovoljstva poslom i životom u vrijeme epidemije COVID-19 u RH, odnosno utvrditi koliko zadovoljstvu u vrijeme epidemije doprinosi ponašanje građana, funkcioniranje sustava, svakodnevne navike, mentalno zdravlje i percepcija budućnosti.

Zaključno se može reći kako hrvatski policijski službenici percipiraju da je epidemija COVID-19 u najkritičnijem periodu dodatno otežala njihov posao, no da su se snalazili u njegovom obavljanju jednako kao i u vrijeme prije epidemije. Unatoč dodatnim teškoćama i pritiscima kao posljedicama nastalih promjena pokazalo se da su se, u pogledu mentalnog zdravlja i funkcioniranja, policajci dobro nosili s izazovima u navedenom razdoblju iako su bili zabrinuti za svoje i zdravlje bližnjih. Dalje, prema njihovom uvidu epidemija je značajno djelovala na ponašanje građana koji su bili zabrinuti, napeti, poplašeni i postavljali su više upita prema policijskim službama te su se pridržavali preporuka i mjera propisanih od strane državnih tijela. Policajci također procjenjuju da se njihove svakodnevne navike nisu značajno promijenile u najkritičnijem periodu epidemije te da će epidemija ostaviti traga na naše živote u budućnosti. Usporedba službenika koji rade u postaji i onih koji rade u upravi i sjedištu pokazala je da su službenici iz postaja u pogledu pitanja reorganizacije posla nešto kritičniji te da su bili pod većim stresom, zabrinutiji za svoje zdravlje i plaće u vrijeme epidemije.

Osim ovdje prikazanih rezultata, dodatna analiza podataka kao i obrada rezultata otvorenih pitanja biti će diseminirana putem različitih stručnih i znanstveno istraživačkih skupova/konferencije kroz daljnju djelatnost Centra za mentalno zdravlje Visoke policijske škole kao i na zahtjev MUP-a.

Literatura:

- Collins, P.A., Gibbs, A. (2003). Stress in police officers: A study of the origins, prevalence and severity of stress-related symptoms within a county police force. *Occupational medicine*, 53, 256-64.
- Fardin, M.A. (2020). COVID-19 and Anxiety: A Review of Psychological Impacts of Infectious Disease Outbreaks. *Archives of Clinical Infectious Diseases*. In Press.
- Kumar, M., Dwivedi, S. (2020). Impact of Coronavirus Imposed Lockdown on Indian Population and their Habits. *International Journal of Science and Healthcare Research*, 5, 2, 88 – 97.
- Rajkumar, R. P. (2020). COVID-19 and mental health: A review of the existing literature. *Asian journal of psychiatry*, 52, 1 – 5.